

દિવ્યાંગજનો માટે રાજ્ય સરકારની સેવાઓ/જગ્યાઓમાં
ચાર ટકા અનામત રાખવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
સામાન્ય વહીપટ વિભાગ
છરાપ કમાંક: સીઆરઆર-૧૦૨૦૧૭-૧૨૨૫૩૬-ગ.૨
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તારીખ: ૧૭/૮/૨૦૨૧

વંચાણે લીધા :

- (૧) સા.વ.વિ.નું તા.૧૮/૦૨/૨૦૦૦નું જાહેરનામું : જીએસ/૨૦૦૦/૪/સીઆરઆર/૧૦૬૪-૧૯૫૪ /ગ.૨
- (૨) સા.વ.વિ.નો તા.૧૫/૦૨/૨૦૦૧ નો છરાપ કમાંક : સીઆરઆર/૧૦૨૦૦૦/જ.ઓ.આઈ.જ/ગ.૨
- (૩) સા.વ.વિ.નો તા.૧૫/૧૨/૦૧નો પરિપત્ર કમાંક: સીઆરઆર/૧૦૨૦૦૦/જીઓઆઈ.જ/ગ.૨/ભાગ-૧
- (૪) સા.વ.વિ. નો તા.૦૪/૦૫/૨૦૦૨નો છરાપ કમાંક : સીઆરઆર/૧૦૨૦૦૦/જીઓઆઈ-જ/ગ.૨
- (૫) સા.વ.વિ. નો તા.૦૧/૧૨/૨૦૦૮નો પરિપત્ર કમાંક: પરય/૧૦૨૦૦૮/૪૯૮૫૪૦/ગ.૨
- (૬) સા.વ.વિ. નો તા.૦૩/૦૮/૨૦૧૧નો છરાપ કમાંક: સીઆરઆર/૧૦૨૦૦૮/૯૩૧૨૭/ગ.૨
- (૭) ભારત સરકારનો તા.૨૮/૧૨/૨૦૧૬નો The Rights of Persons with Disabilities Act, 2016
- (૮) મિનિસ્ટ્રી ઓફ પરોનલ, પબ્લિક શીખન્સ & પેન્શન, ડિ.ઓ.પી.ટી. ભારત સરકારનો તા.૧૫/૧/૨૦૧૬નો કાર્યાલય આદેશ કમાંક: ૩૫૦૩૫/૦૨/૨૦૧૭-ઇએસટીટી (આઈએસ)
- (૯) સા.વ.વિ.નો તા.૨૫/૧૦/૨૦૧૭ નો છરાપ કમાંક: સીઆરઆર/૧૦૨૦૧૭/૪૭૪૧૦૮/ગ.૨

પ્રસ્તાવના :

વંચાણે લીધેલ કમાંક (૧) થી (૬) ઉપરના જાહેરનામા, છરાવો અને પરિપત્રોથી રાજ્ય સરકારના વર્ગ-૧ થી વર્ગ-૪ ની સેવાઓ અને જગ્યાઓમાં દિવ્યાંગ વ્યક્તિઓ માટે અશક્ત વ્યક્તિ (સમાન તક, અધિકાર સંરક્ષણ અને સંપૂર્ણ ભાગીદારી) અધિનિયમ-૧૯૮૫ ની કલમ-૩૩ હેઠળ સીધી ભરતીના કિસ્સામાં ૩% અનામત રાખવાની તેમજ તેની અમલવારી સંદર્ભે જરૂરી સૂચનાઓ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

The Rights of Persons with Disabilities Act, 2016 અમલમાં આવતાં ભારત સરકાર દ્વારા વંચાણે લીધેલ કમાંક: (૮) ઉપરના કાર્યાલય આદેશથી સીધી ભરતીના કિસ્સામાં દિવ્યાંગજનો માટે ચાર ટકા જગ્યાઓ અનામત રાખવા અંગેની સૂચનાઓ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે. જેણે દ્વારાને લઈ તથા The Rights of Persons With Disabilities Act, 2016ની કલમ-૨ (આર) હેઠળ કરવામાં આવેલ વ્યાખ્યા મુજબ, દિવ્યાંગજનો માટે સદર એકટની કલમ-૩૪ માં દર્શાવ્યાનુસાર રાજ્ય સરકારની સેવાઓ/જગ્યાઓમાં દિવ્યાંગો માટે અનામતને લગતી સૂચનાઓ પ્રસિદ્ધ કરવાની બાબત સરકારશીની વિચારણા હેઠળ હતી. સરકારશીની કાળજીપૂર્વકની વિચારણાના અંતે આથી, નીચે મુજબની સૂચનાઓ પ્રસિદ્ધ કરવાનું છરાવવામાં આવે છે.

છરાપ

૧. દિવ્યાંગ અનામતની ટકાવારી

૧.૧ રાજ્ય સરકારના વર્ગ-૧, વર્ગ-૨ અને વર્ગ-૩ ના સંબંધિત સંવર્ગમાં સીધી ભરતીથી ભરવાની થતી કુલ ખાલી જગ્યાના ચાર ટકા જગ્યાઓ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવેલ દિવ્યાંગતા (benchmark disabilities) ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રહેશે.

૧.૨ પ્રસ્તુત છરાવના ફકરા-૨ની જોગવાઈઓ હેઠળ અનામતમાંથી મુક્ત આપવામાં આવેલ હોય તે સિવાય, દિવ્યાંગતા માટે નક્કી કરવામાં આવેલી જગ્યાઓ સામે, નીચે જણાવેલ ખાલી (a), (b) અને (c) હેઠળ

દર્શાવેલ દિવ્યાંગતાના દરેક ખંડ માટે એક ટકા તથા ખંડ (d) અને (e) હેઠળ દર્શાવેલ દિવ્યાંગતા માટે એક ટકા જગ્યાઓ અનામત રાખવાની રહેશે.

- (a) અંધત્વ અને ઓછી બ્રાષ્ટિ,
- (b) બધિર અને ઓછું સાંભળનાર,
- (c) મગજના લકવા સહિતની હલનચલનની દિવ્યાંગતા, રહતપિતમાંથી સાજા થયેલ, વામનતા, એસિડ એટેકનો ભોગ બનેલ અને નબળા સ્નાયુઓ,
- (d) સ્વલીનતા (autism), બોદ્ધિક દિવ્યાંગતા, ખાસ વિષય શીખવાની અક્ષમતા અને માનસિક બીમારી,
- (e) બહેરાશ-અંધત્વ સહિતની ખંડ (a) થી (d) હેઠળની એક કરતા વધારે પ્રકારની દિવ્યાંગતા ઘરાવતી વ્યક્તિ.

૨. અનામતમાંથી મુક્તિ

રાજ્ય સરકારનો કોઈ પણ વિભાગ બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામતની જોગવાઈઓમાંથી કોઈ મહેકમ અથવા કોઈ સંવર્ગ અથવા સંવર્ગોને સંપૂર્ણપણે અથવા અંશતઃ મુક્તિ આપવાનું આવશ્યક માને છે તો તે અંગે સંબંધિત વિભાગે સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ હેઠળની પેટા તજજા સમિતિને વિગતવાર કારણોસહ દરખાસ્ત રજૂ કરવાની રહેશે. સંબંધિત વિભાગ છારા કરેલ દરખાસ્ત પરત્યે સંબંધિત જગ્યાની કામગીરીના પ્રકારને દયાનમાં રાખીને પેટા તજજા સમિતિ કોઈ પણ મહેકમ અથવા કોઈ સંવર્ગ અથવા સંવર્ગોને દિવ્યાંગ અનામતની જોગવાઈઓમાંથી સંપૂર્ણપણે અથવા અંશતઃ મુક્તિ આપી શકશે.

૩. દિવ્યાંગજનો માટે અનામત ન હોય તેવી જગ્યા પર ઉમેદવારી કરવા અંગે

સીધી ભરતીથી જગ્યા ભરવાના પ્રસંગે દિવ્યાંગ ઉમેદવાર માટે જગ્યા અનામત ન હોય ત્યારે સંબંધિત જગ્યા માટે બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિને દિવ્યાંગ માટે અનામત ન હોય તેવી જગ્યા સામે નિમણૂંક મેળવવા માટે સ્પર્ધા કરવાનો ઈન્કાર કરી શકાશે નહીં. આમ, સીધી ભરતીના કિસ્સામાં બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત ન હોય તેવી ખાલી જગ્યા સામે બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે ચોગ્ય હોવાનું નિયત કરવામાં આવેલ હોય.

૪. દિવ્યાંગતાનું પ્રમાણપત્ર

દિવ્યાંગ અનામતનો લાભ મેળવવા માંગતી દિવ્યાંગ વ્યક્તિએ સક્ષમ સત્તાવિકારી છારા આપવામાં આવેલું દિવ્યાંગતા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે. આવું પ્રમાણપત્ર કોઈ જગ્યા માટે આવી વ્યક્તિની પસંદગી સમયે સક્ષમ સત્તાવિકારી છારા નક્કી કરવામાં આવે તે પ્રમાણે ખરાઈ/પુનઃખરાઈને અધીન રહેશે.

૫. દિવ્યાંગ અનામત રોસ્ટરનો ચોગ્ય રીતે નિભાવ

પ.૧. સંબંધિત નિમણૂંકી મહેકમે સંવર્ગ મુજબ ૧૦૦ કમાંકનું દિવ્યાંગ વ્યક્તિ માટેની અનામત જગ્યા દર્શાવતું આ સાથે પરિશિષ્ટ - 'અ' મુજબનું અલગ રોસ્ટર રજીસ્ટર નિભાવવાનું રહેશે અને દરેક સીધી ભરતી પ્રસંગે તેમાં અવશ્ય નોંધ કરવાની રહેશે.

પ.૨ દરેક રજીસ્ટરમાં ૧૦૦ કમાંક(Points)નું આવર્તન (Cycle) રહેશે અને ૧૦૦ કમાંકનાં દરેક આવર્તનને ચાર ઘટક(Blocks)માં વહેચવાનું રહેશે જેમાં નીચે પ્રમાણેના કમાંકનો સમાવેશ થશે.

પ્રથમ ઘટક - કમાંક નં.૦૧ થી કમાંક નં.૨૫

- બીજો ઘટક - કમાંકનં.૨૫ થી કમાંક નં.૫૦
 ત્રીજો ઘટક - કમાંક નં.૫૧ થી કમાંક નં.૭૫
 ચોથો ઘટક - કમાંક નં.૭૬ થી કમાંક નં.૧૦૦

૫.૩ રોસ્ટરના કમાંક ૧,૨૫,૫૧, અને ઉકુલે બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અંકિત કરવાના રહેશે અને સંબંધિત ચાર કક્ષાની દિવ્યાંગતાની દેશેક કક્ષા માટે એક પોઇન્ટ સુનિશ્ચિત કરવાનો રહેશે. મહેકમના પડાએ સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે કે કમ ૧,૨૫,૫૧, અને ઉકમાં નક્કી કરવામાં આવેલી ખાતી જગ્યાઓ બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અંકિત કરવામાં આવી છે. જો કે, સંસ્થાના વડા રોસ્ટર રણસ્ટરમાં પસંદગી પામેલ ઉમેદપારનું રથાન નક્કી કરી શકશે.

૫.૪ તમામ ખાતી જગ્યાઓની નોંધ (બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલી જગ્યાઓને લથમાં લીધા વિના) રોસ્ટર રણસ્ટરમાં કરવાની રહેશે. કમાંક ૧ ઉપર આવતી ખાતી જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ માટે નક્કી કરવામાં આવી ન હોય જથ્થા સંસ્થાના વડાને તે જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિથી ભરવી ઉચ્ચિત ન લાગે અથવા કોઈ પણ કારણસર બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિથી ભરવી શકુય ન હોય તો કમાંક-૨ થી કમાંક-૨૫ પૈકીના કોઈપણ કમાંકમાં આવતી જગ્યાઓમાંથી કોઈ પણ એક જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત ગણિને તે અનુસાર ભરવાની રહેશે.

૫.૫ તે જ પ્રમાણે, કમાંક ૨૫ થી ૫૦ અથવા કમાંક ૫૧ થી ૭૫ અથવા કમાંક ૭૬ થી ૧૦૦ પૈકીના કોઈ પણ કમાંકમાં આવતી ખાતી જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિથી ભરવાની રહેશે. કમાંક ૧,૨૫,૫૧ અને ૭૬ અનામત રાખવાનો હેતુ સૌ પ્રથમ ઉપલબ્ધ જગ્યા ભરવાનો છે.

૫.૬ કમાંક ૧ થી ૨૫ સુધીની કોઈપણ ખાતી જગ્યા ઉપર બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થઈ શકી હોય એવા સંજોગોમાં કમાંક ૨૫ થી ૫૦ સુધીની ખાતી જગ્યાઓમાંથી બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત હોય તે રીતે ભરવાની રહેશે. જો કમાંક ૨૫ થી ૫૦ સુધીની ખાતી જગ્યા માટે પણ બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થઈ શકી હોય તો, કમાંક ૫૧ થી ૭૫ સુધીની ખાતી જગ્યાઓમાંથી ત્રણ જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત હોય તે રીતે ભરવાની રહેશે. તેનો અર્થ એવો થયો કે ખાસ બ્લોકમાં કોઈ ખાતી જગ્યા ઉપર બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસ ધરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ના થઈ શકી હોય તો તેને ત્યારપછીના બ્લોકમાં આગળ ખેંચવાની રહેશે.

૫.૭ રોસ્ટરના તમામ ૧૦૦ કમાંક આવરી લીધા પછી ૧૦૦ કમાંકનું નવું આવર્તન શરૂ કરવાનું રહેશે.

૫.૮ વર્ષમાં ખાતી જગ્યાઓની સંખ્યા એક બ્લોક (૨૫ ખાતી જગ્યા) અથવા બે બ્લોક (૫૦ ખાતી જગ્યા) આવરી લેવા જેટલી ૪ હોય તો, રોસ્ટર પોઇન્ટ અનુસાર બેન્ચમાર્ક ડિસેબિલિટીઝસની કક્ષાનો સમાવેશ કરવો. જો કે, ઉક્ત ખાતી જગ્યા સંબંધિત કક્ષા માટે નક્કી કરવામાં ન આવી હોય તેવા કિસ્સામાં સંસ્થાના વડા જગ્યાનો પ્રકાર, સંબંધિત ટ્રેક/જગ્યા વર્ગેરેમાં દિવ્યાંગતાની કક્ષાનું પ્રતિનિધિત્વનું સ્તર વર્ગેરેના આધારે કક્ષા નક્કી કરી શકશે.

૬. સીધી ભરતીના કિસ્સામાં અનામતની પરસ્પર અદલાબદલી અને અનામત જગ્યા આગળ ખેંચવા અંગે:

૬.૧ કોઈ ભરતી વર્ષમાં કોઈ એક ચોક્કસ વેચમાર્ક ડિસેબિલિટી ધરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થાય તેવા સંજોગોમાં સૌ પ્રથમ આગળ દર્શાવેલ ચાર કક્ષાની દિવ્યાંગતાઓ પૈકી અન્ય ત્રણ દિવ્યાંગતાઓ ધરાવતી

વ્યક્તિથી તે જગ્યા ભરવાની રહેશે. ઉક્ત પ્રયત્ન છતાં પણ જો બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ ઘરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થાય તેવા સંજોગોમાં બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ સિવાયની વ્યક્તિઓ છારા આ જગ્યા ભરવાની રહેશે. પ્રંતુ, આ જગ્યાઓ બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ ઘરાવતા ઉમેદવારથી ભરી શકાઈ ન હોવાથી આવી ખાલી જગ્યાને ત્યાર પછીના ભરતીવર્ષમાં રોસ્ટરમાં 'ઘટ' તરીકે આગળ લઈ જવાની રહેશે.

૫.૨ ત્યારપછીના ભરતીવર્ષમાં આ 'ઘટ' દિવ્યાંગતાની જે કક્ષા માટે ભરતીના પ્રારંભિક વર્ષમાં અનામત રાખવામાં આવી હોય તે કક્ષા માટે તેને અનામત ગણવાની રહેશે. તેમ છતાં યોગ્ય બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ ઘરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થાય તો ચાર કક્ષાની દિવ્યાંગતાઓ પૈકી અન્ય ત્રણ દિવ્યાંગતાઓથી ભરવાની રહેશે. જો ઉપર દર્શાવ્યા મુજબના પ્રયત્ન છતાં પણ યોગ્ય બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ ઘરાવતી વ્યક્તિ ઉપલબ્ધ ન થાય તેવા સંજોગોમાં બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ સિવાયની વ્યક્તિથી જગ્યા ભરી શકાશે.

૫.૩ ઉપરના પ્રયત્નો પૈકી જે ખાલી જગ્યા જે કક્ષા માટે અનામત રાખવામાં આવી હોય તે કક્ષાની બેચમાર્ક ડિસેબિલિટ્ઝ ઘરાવતી વ્યક્તિથી ભરવામાં આવે કે ચાર કક્ષાની દિવ્યાંગતાઓ પૈકી અન્ય ત્રણ દિવ્યાંગતાઓ ઘરાવતી વ્યક્તિથી ભરવામાં આવી હોય, તો તે જગ્યાને દિવ્યાંગજનોના અનામત છારા ભરવામાં આવી છે તેમ માનવાનું રહેશે.

માંગણીપત્રકમાં દર્શાવેલ ખાલી જગ્યા બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ સિવાયના વ્યક્તિથી ભરવામાં આવે તો અનામતને ત્યારપછીના બે ભરતી વર્ષો સુધી આગળ બેચવામાં આવશે અને ત્યારબાદ અનામત રાખેલ જગ્યા રદ થઈ જશે. આ બે અનુગામી વર્ષોમાં પણ આ પ્રકારની સ્થિતિ સર્જય તો, અનામત ખાલી જગ્યા ભરવા માટે પ્રથમ અનુગામી ભરતી વર્ષમાં અપનાવવામાં આવેલી પદ્ધતિ જ અપનાવવાની રહેશે.

૫.૪ દિવ્યાંગ અનામતની જગ્યાઓ બિન-અનામત જગ્યામાં પરિવર્તિત કરવાના ડિસા ઓછામાં ઓછા બને તે સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે. કોઈ ભરતીમાં બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતા ઉમેદવારોનો અગાઉના વર્ષોનો વધારાનો ક્રોટા આગળ બેચવામાં આવ્યો હોય તેવા સંજોગોમાં પસંદ થનાર દિવ્યાંગ ઉમેદવારને પ્રથમ આ વધારાના ક્રોટા સામે કાળકમ અનુસાર ગણવાનો રહેશે. તમામ ખાલી જગ્યાઓ માટે ઉમેદવાર ઉપલબ્ધ ન હોય તો જૂની આગળ બેચવામાં આવેલી જગ્યાઓ પહેલી ભરવામાં આવશે અને હાલની ખાલી જગ્યાઓ ન ભરાય તો તેને આગળ બેચવામાં આવશે. દેરેક ભરતીમાં ઉમેદવારોની જાણ માટે બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત ખાલી જગ્યાની વિગતો જાહેરાતમાં દર્શાવવાની રહેશે.

૭. બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓને સંબંધિત વર્ટીકલ કેટેગરીમાં હોરીડોન્ટલ સરભર કરવા બાબત.

૭.૧ અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને અન્ય પછાત વર્ગો માટેની અનામતને વર્ટીકલ અનામત કહેવામાં આવે છે. દિવ્યાંગ, ભૂતપૂર્વ સૈનિક અને મહિલા અનામતને હોરીડોન્ટલ અનામત કહેવામાં આવે છે. હોરીડોન્ટલ અનામત અને વર્ટીકલ અનામત પરસ્પર સંકળાયેલા છે, તેને ઇન્ટરલોકિંગ અનામત કહે છે. બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટેના કોટામાંથી પસંદગી પામેલી વ્યક્તિને અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/અન્ય પછાત વર્ગોના અનામત માટે બનાવવામાં આવેલા રોસ્ટરમાં સંબંધિત કેટેગરીમાં રાખવામાં આવે છે. દા.ત. કોઈ એક વર્ષમાં સંબંધિત જગ્યા માટે બેન્યમાર્ક ડીસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટે બે જગ્યા અનામત રાખવામાં આવી છે અને નિમણૂંક કરવામાં આવેલા બે બેન્યમાર્ક ડીસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિમાંથી એક વ્યક્તિ અનુસૂચિત જાતિની છે અને અન્ય વ્યક્તિ બિન-

અનામત કક્ષાની છે, તો અનુસૂચિત જાતિની બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિને રોસ્ટરમાં અનુસૂચિત જાતિના પોઇન્ટ સામે જગ્યારે બિન અનામત બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિને રોસ્ટરમાં બિનઅનામત પોઇન્ટ સામે સરભર કરવાના રહેશે. સંબંધિત જાહેરાતમાં અનુસૂચિત જાતિ માટે કોઈ જગ્યા તેમના અનામત પોઇન્ટ મુજબ ખાતી ન હોય તો અનુસૂચિત જાતિની બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિને લખિષ્યમાં અનુસૂચિત જાતિ માટે અનામત રખાયેલી આગામી ઉપલબ્ધ ખાતી જગ્યા સામે સરભર/સમાયોજિત કરવામાં આવશે.

૭.૨ બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓને અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગો/આર્થિક રીતે નબળા વર્ગો અથવા બિન-અનામત વર્ગોના અનામત માટે બનાવવામાં આવેલા રોસ્ટરમાં સંબંધિત તે કેટેગરીમાં દર્શાવવાના હોય છે. આથી, બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલા કવોટા હેઠળ અરજી કરનાર દિવ્યાંગ ઉમેદવારોએ અરજીપત્રકમાં તેઓ અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગો/આર્થિક રીતે નબળા વર્ગો અથવા બિન-અનામત પેકી કઈ કેટેગરીમાંથી આવે છે તે અવશ્ય દર્શાવવાનું રહેશે.

૮. માંગકર્તા સત્તાધિકારી (Requisitioning Authority) કારા પ્રમાણપત્ર

૮.૧ બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામતની જોગવાઈઓનો યોગ્ય અમલ સુનિશ્ચિત કરવા માટે માંગકર્તા સત્તાધિકારીએ, થથાપ્રસંગ ભરતી એજન્સીને જગ્યા ભરવા માટેના માંગણીપત્રક મોકલતી વખતે ભરતી એજન્સી સમક્ષ નીચે પ્રમાણેનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે.

“આથી પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે કે, માંગણીપત્રક મોકલતી વખતે ૧૮ એપ્રિલ, ૨૦૧૭થી અમલમાં આવેલા The Rights of Persons with Disabilities Act, 2016 અને બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત સંબંધિત નીતિનું દ્યાન રાખવામાં આવ્યું છે. આ માંગણીપત્રકમાં નિર્દિષ્ટ ખાતી જગ્યાઓ ૧૦૦ પોઇન્ટ અનામત રોસ્ટરના આવર્તન નંબર..... ના પોઇન્ટ્સ નંબર.....માં.....નંબરની જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવી છે.”

ઉદાહરણ તરીકે કોઈ સંવર્ગમાં પણ જગ્યાઓ ભરાયેલી છે અને પપ થી ૭૮ જગ્યાઓ ભરવા માટે માંગણીપત્રક મોકલવાનું છે. આ સંજોગોમાં આગાઉ જો રોસ્ટર કમાંક ૧ થી પણ સુધીમાં કોઈપણ દિવ્યાંગ ઉપલબ્ધ થયેલ ના હોય તેવા સંજોગોમાં ૧૦૦ પોઇન્ટ અનામત રોસ્ટરના આવર્તન નંબર ૧ (જે આવર્તન નંબર આવતો હોય તે) ના પોઇન્ટ્સ નંબર પપ થી ૭૮ માં ૧,૨૫, પ૧, ૭૫ નંબરની ખાતી જગ્યા બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવી છે તેમ દર્શાવવાનું રહેશે.

૮.૨ પ્રાંરભિક નિમણુંક આપતી વખતે નિમણુંકી સત્તાધિકારીએ બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ માટે અનામત રખાયેલી જગ્યા સામે સંબંધિત ઉમેદવાર અનામતનો લાલ મેળવવા માટે લાયક હોવાનું સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે.

૯. દિવ્યાંગોની પસંદગી માટે ધોરણો હળવા કરવા બાબત

બેન્ચમાર્ક ડિસએબીલીટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલી જગ્યાઓ ઉપર, નિયત કરેલ સામાન્ય ધોરણોના આધારે દિવ્યાંગ ઉમેદવારો પૂરતી સંચારમાં ઉપલબ્ધ ન થાય તો દિવ્યાંગો માટે અનામત રાખવામાં આવેલ ખાતી જગ્યાઓ ભરવા માટે પસંદગીના ધોરણો હળવા કરીને દિવ્યાંગ ઉમેદવારોની પસંદગી કરવાની રહેશે. પરંતુ, આ રીતે પસંદ કરવામાં આવનાર દિવ્યાંગ ઉમેદવાર સંબંધિત જગ્યા માટે અયોગ્ય

હોવા જોઈશે નહીં. આ જોગવાઈને આધારે દિવ્યાંગતા પ્રમાણપત્ર આપવા માટે નિયત કરવામાં આવેલ યોગ્યતાના માપદંડોમાં કોઈ છૂટછાટ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવશે નહીં.

બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતા બિનઅનામત, એસ.સી., એસ.ટી., ઓ.બી.સી. કે ઈ.કબલ્યુ.એસ. તમામ કેટેગરી માટે છૂટછાટના સમાન ઘોરણો લાગુ પડશે. આ છૂટછાટના ઘોરણોમાં કોઈપણ કેટેગરીના કોઈપણ ઉમેદવારની તરફેણમાં વધારે છૂટછાટ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવશે નહીં.

૧૦. તબીબી પરીક્ષણા: ગુજરાત મુલ્કી સેવા (નોકરીની સામાન્ય શરતો) નિયમો ૨૦૦૨ ના નિયમ ૧૧ અનુસાર, સરકારી સેવામાં જોડાનાર પ્રત્યેક વ્યક્તિએ પોતાની પ્રારંભિક નિયુક્તિ સમયે રાક્ષામ સત્તાધિકારીએ આપેલ Medical certificate of fitness રજૂ કરવું જરૂરી છે. બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિની, એક ખાસ પ્રકારની દિવ્યાંગતાથી પિડાતી વ્યક્તિ ક્ષારા ધારણ કરવા માટે યોગ્ય જગ્યા ઉપર નિયુક્તિ માટે, તબીબી તપાસના કિસ્સામાં સંબંધિત તબીબી અધિકારી અથવા બોર્ડને અગાઉથી જગ્યાવામાં આવશે કે, આ પદ કે જગ્યા, સંબંધિત કક્ષાની બેન્યમાર્ક ડિસેબિલિટીઝ્સ ઘરાવતી વ્યક્તિ ક્ષારા ધારણ કરવા માટે યોગ્ય ગણવામાં આવેલ છે, ત્યારપછી ઉમેદવારની તબીબી તપાસ આ બાબતને દ્યાનમાં રાખીને કરવામાં આવશે.

આ હરાવ રાજ્ય સેવા/પંચાયત સેવા ઉપરાંત રાજ્ય સરકાર હસ્તકના બોર્ડ/કોપોરેશન/જાહેર સાહસો, વૈધાનિક સંસ્થાઓ, શાળાઓ, મહાશાળાઓ અને વિશ્વ વિદ્યાલયો, સરકાર પાસેથી ક્રાન્ટ/લોન/આર્થિક સહાય મેળવતી તમામ સંસ્થાઓ, સહકારી સંસ્થાઓ, મહાનગરપાલિકાઓ અને નગરપાલિકાઓની સેવાઓને પણ લાગુ પડશે એટલે તેમણે પણ આ હરાવનો ચુસ્તપણે અમલ કરવાનો રહેશે. આ હરાવ પ્રસિદ્ધ થયા તારીખથી અમલમાં આવશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

બિડાણઃ પરિશિષ્ટ : અ

(કે.કે.પેટેલ)

નાયબ સચિવ

સામાન્ય વહીવટ વિભાગ

પ્રતિ,

માન.રાજ્યપાલશ્રીના સચિવશ્રી, રાજ્યભવન, ગાંધીનગર.

માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીના અગ્ર સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

સર્વે મંત્રીશ્રી/રા.ક.મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

વિરોધપક્ષના નેતાશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર.

માનનીય અધ્યક્ષશ્રી, ગુજરાત વિધાનસભાના અંગત સચિવશ્રી, ગાંધીનગર.

*સચિવશ્રી, ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર.

*સચિવશ્રી, ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, ગાંધીનગર.

* સચિવશ્રી ગુજરાત તકેદારી આયોગ, ગાંધીનગર.

* સચિવશ્રી, ગુજરાત મુલ્કી સેવા ટ્રિબ્યુનલ, ગાંધીનગર.

* રજીસ્ટ્રારશ્રી, ગુજરાત હાઇકોર્ટ, અમદાવાદ.

* સચિવશ્રી, ગુજરાત પંચાયત સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર.

* સચિવશ્રી, ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર.

* સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય માહિતી આયોગ, ગાંધીનગર.

સચિવાલયના તમામ વિભાગો. (તેમના તાલાના ખાતાના વડાઓ/કચેરીના વડાઓને યોગ્ય સુચના આપવાની વિનંતી સહ.)

સામાન્ય વહીવટ વિભાગની તમામ શાખાઓ/અધિકારીઓ

*પત્ર ક્ષારા

સામન્ય વહીવટ વિભાગના તા.૧૭/૦૬/૨૦૨૧ના નાવ ક્રમાંક : સીઆરઆર-૧૦૨૦૧૭-૧૨૨૫૩૮-ગ.૨નું બિડાણ

પરિશીષ્ટ - ૪

(બિડાણ)

સુનિશ્ચિત કરાયેલ/નિયત વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે અનામત રોસ્ટર

ભરતીનું વર્ષ	આવર્તન નંબર	પોઇન્ટ નંબર	જગ્યાનું નામ	નીચેની સંબંધિત કક્ષાઓ હેઠળ આવરી લેવાયેલી સુનિશ્ચિત કરાયેલ/નિયત વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે નક્કી કરાયેલી યોગ્યતા	બિનઅનામત કે અનામત	નિયુક્ત વ્યક્તિનું નામ અને નિયુક્તિની તારીખ	નિયુક્ત વ્યક્તિ કક્ષા ક,ખ,ગ, અને (ધ&ચ)માં છે કે કેમ અથવા આમાંથી કોઈ નહીં.***	વિશેષ નોંધ જો હોય તો
				૫	૬	૭	(ધ&ચ)	

સંબંધિત કક્ષાઓ

- (ક) અંધત્વ અને ઓછી દ્રષ્ટિ,
  - (ખ) બધિર અને ઓછું સાંભળનાર,
  - (ગ) મગજનો લક્ષ્ય, રક્તપિતની સારવારમાંથી પસાર થયેલી વ્યક્તિ, વામનતા, એસીડ એટેકનો ભોગ બનેલી વ્યક્તિ અને નબળા સ્નાયુઓ સહિતની હલન ચલન વિકલાંગતા,
  - (ધ) સ્વલીનતા, બૌધ્યિક વિકલાંગતા, ખાસ વિષય શીખવાની અક્ષમતા અને માનસિક બીમારી,
  - (ચ) બહેરાશ-અંધત્વ સહિતની ખંડ (ક) થી (ઘ) હેઠળના વ્યક્તિઓમાંથી એક કરતા વધારે પ્રકારની વિકલાંગતા.
- *** અનામત હોવાનું નક્કી કરવામાં આવે તો, યથાપ્રસંગ ક/ખ/ગ/(ધ અને ચ) લખવું, અન્યથા યુ.આર. લખવું.

*** યથા પ્રસંગ, ક/ખ/ગ/(ધ & ચ) અથવા આમાંથી કાઇ નહીં લખવું.